

POSTANOWIENIE

Dnia 12 kwietnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (przewodniczący)

SSN Zbigniew Hajn

SSN Maciej Pacuda (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa E. K.
przeciwko S. [...] Spółce Akcyjnej w S.
o ustalenie nawiązania stosunku pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 kwietnia 2016 r.,
zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 11 września 2015 r., sygn. akt V Pa [...],

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. postanowieniem z dnia 11 września 2015 r. odrzucił skargę kasacyjną wniesioną przez powódkę E. K. od wyroku tego Sądu z dnia 21 maja 2015 r.

W uzasadnieniu wymienionego postanowienia Sąd wyjaśnił, że wyrokiem z dnia 21 maja 2015 r. zmienił zaskarżony apelacją strony pozwanej wyrok Sądu Rejonowego w S. i oddalił powództwo oraz zasądził od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 150 zł tytułem kosztów procesu za obie instancje.

W dniu 10 sierpnia 2015 r. powódka E. K. wniosła skargę kasacyjną od tego wyroku. W związku z tym, że skarga kasacyjna nie została opłacona, zarządzeniem

z dnia 13 sierpnia 2015 r. wezwano pełnomocnika powódki do uiszczenia należnej opłaty od skargi kasacyjnej w kwocie 30 zł w terminie siedmiu dni pod rygorem odrzucenia skargi kasacyjnej. Wymienione zarządzenie zostało doręczone pełnomocnikowi w dniu 26 sierpnia 2015 r. W dniu 3 września 2015 r. na rachunek bieżących dochodów Sądu Okręgowego wpłynęła natomiast kwota 30 zł tytułem opłaty sądowej od skargi kasacyjnej w przedmiotowej sprawie.

Sąd drugiej instancji przypomniał także treść art. 398⁶ § 2 k.p.c. oraz stwierdził, że skoro opłata od skargi kasacyjnej została uiszczona w dniu 3 września 2015 r., a zatem po upływie siedmiodniowego terminu, który upłynął w dniu 2 września 2015 r., to należało uznać, iż braki skargi kasacyjnej nie zostały usunięte w wyznaczonym terminie, co musiało skutkować jej odrzuceniem.

Powódka E. K. wniosła zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w K. z dnia 11 września 2015 r., domagając się jego uchylenia.

Zdaniem żalącej się, decydującego znaczenia nie ma data wpływu opłaty na konto sądu, lecz data dokonania wpłaty. Strona powodowa dokonała natomiast w dniu 2 września 2015 r. opłaty w formie gotówkowej, która wpłynęła na rachunek sądu w dniu 3 września 2015 r., a więc nie uchybiła wyznaczonemu dla niej terminowi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Oceniane zażalenie nie jest uzasadnione.

Wypada przypomnieć, iż w jego uzasadnieniu stwierdzono, że strona powodowa w dniu 2 września 2015 r. dokonała opłaty w formie gotówkowej oraz że opłata wpłynęła na rachunek sądu w dniu 3 września 2015 r. Jak wynika zaś z załączonej do zażalenia kopii „polecenia przelewu/wpłaty gotówkowej”, wpłaty opłaty w kwocie 30 zł rzeczywiście dokonano gotówką w [...] I. w dniu 2 września 2015 r. (co zostało potwierdzone pieczęcią punktu przyjmowania opłat oraz pieczęcią i podpisem wpłacającego). Jednakże podmiot pośredniczący dokonał wpłaty owej kwoty na rachunek bankowy Sądu Okręgowego w dniu 3 września 2015 r., na co jednoznacznie wskazuje treść dokumentu „potwierdzenie wpłaty” wystawionego przez księgowość Sądu Okręgowego w K.

Uwzględniając te okoliczności, należy zatem podkreślić, że zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 stycznia 2006 r. w sprawie sposobu uiszczania opłat sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 27, poz. 199 ze zm.), wydanego na podstawie upoważnienia przewidzianego w art. 9 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594 ze zm.), opłaty sądowe uiszcza się w formie bezgotówkowej na rachunek bieżący dochodów właściwego sądu albo w formie wpłaty gotówkowej, bezpośrednio w kasie sądu lub w formie znaków o odpowiedniej wartości wykonanych według ustalonego wzoru.

Wypada też zauważyć, że w judykaturze Sądu Najwyższego ukształtował się pogląd, w myśl którego w razie uiszczenia opłaty sądowej przelewem, za dzień jej uiszczenia uznaje się dzień przyjęcia polecenia przelewu przez bank, w którym zlecający ma swój rachunek, jeżeli przelew w dniu jego przyjęcia lub w terminie do uiszczenia opłaty miał pokrycie na rachunku zleceniodawcy. Nie ma wówczas znaczenia to, kiedy bank faktycznie wykonał polecenie przelewu (por. postanowienie składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 1961 r., IV CR 634/61, OSNCP 1964 nr 1, poz. 5, uchwały Sądu Najwyższego: z dnia 16 grudnia 1983 r., III PZP 47/83, OSNCP 1984 nr 7, poz. 110, i z dnia 25 czerwca 2003 r., III CZP 28/03, OSNC 2004 nr 5, poz. 71, oraz postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 27 lutego 1962 r., III CZ 6/62, OSNCP 1963 nr 3, poz. 70, z dnia 27 stycznia 1969 r., I PZ 76/68, OSNCP 1969 nr 9, poz. 167, z dnia 24 kwietnia 2004 r., II CZ 38/04, OSNC 2005 nr 5, poz. 84, z dnia 19 czerwca 2008 r., V CZ 40/08, niepublikowane, z dnia 20 stycznia 2011 r., I CZ 163/10, LEX nr 1312561 oraz z dnia 21 listopada 2013 r., III CZ 50/13, LEX nr 1422034).

Analogiczny skutek wywołuje dokonanie wpłaty gotówkowej przekazem pieniężnym za pośrednictwem P. [...]. Jak bowiem wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 26 lutego 2014 r., III CZP 112/13 (OSNC 2014 nr 12, poz. 122), datą uiszczenia opłaty sądowej na rachunek bankowy sądu wnoszonej w postaci wpłaty gotówkowej w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego (P. [...] S.A.) jest data przyjęcia tej wpłaty przez operatora. Zajmując takie stanowisko, Sąd Najwyższy zaznaczył, między innymi, że działalność P. [...] S.A. jako operatora wyznaczonego jest traktowana i postrzegana - w odróżnieniu od innych operatorów

- jak działalność nosząca znamiona urzędowe. Łączy się to z usprawiedliwionym przekonaniem, że prawo wiąże szczególne skutki czynności procesowej nie tylko ze złożeniem w placówce pocztowej prowadzonej przez tego operatora pisma procesowego albo innego pisma wywołujące doniosłe skutki publicznoprawne (art. 165 § 2 k.p.c.), ale także z wniesieniem - za pośrednictwem tej placówki - opłaty sądowej. Za takim przekonaniem przemawia również wieloletnie „przyzwyczajenie” społeczeństwa do tego, że czynności podejmowane w placówce pocztowej mają charakter „urzędowy”. Nie pozwala ono zaakceptować braku racjonalności w konstrukcji, która oddziela skutki wniesienia pisma procesowego i skutki opłaty sądowej, w szczególności w sytuacji, w której obie te czynności są dokonywane jednocześnie w tej samej placówce pocztowej. Sąd Najwyższy przyjął także, iż powszechne przekonanie o „urzędowych” funkcjach operatora wyznaczonego ma zakorzenienie systemowe. Trzeba pamiętać, że w obrocie prawnym działają instytucje zaufania publicznego, wspierane przez państwo i pozostające pod jego szczególnym nadzorem. W związku z tym skutki niektórych czynności podejmowanych za pośrednictwem takich instytucji, a zwłaszcza czynności należących do prawa publicznego, mogą być łączone z chwilą ich dokonania, niezależnie od tego, kiedy dochodzi do ich rzeczywistej realizacji w sferze prawnej zainteresowanych podmiotów (por. np. art. 165 § 2 k.p.c., art. 83 § 3 p.p.s.a., art. 57 § 5 k.p.a. lub art. 8 § 3 k.r.o.). P. [...] S.A. wciąż zachowuje status instytucji zaufania publicznego, także w zakresie świadczenia usług finansowych, co wynika nie tylko z jej renomy utrwalanej w świadomości społecznej przez wiele lat, ale także z tego, że - zapewne również ze względu na tę renomę - powierzono jej odpowiedzialną funkcję pocztowego operatora wyznaczonego. Należy przy tym pamiętać, że dowody wpłaty wystawiane przez P. [...] S.A. korzystają z mocy prawnej dokumentu urzędowego, a jedynym akcjonariuszem spółki jest Skarb Państwa; stwarza to wobec obywateli i innych instytucji oraz organów państwa specjalne gwarancje rzetelności i skuteczności jej działania.

Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w podjętej w poprzednio obowiązującym stanie prawnym uchwale z dnia 21 stycznia 2011 r., III CZP 115/10 (OSNC 2011 nr 9, poz. 97), wyjaśniając, że datą uiszczenia opłaty sądowej przekazem pocztowym realizowanym za pośrednictwem operatora publicznego

świadczącego powszechne usługi pocztowe jest data nadania przekazu potwierdzona przez operatora. Równocześnie jednak Sąd Najwyższy zaznaczył w uzasadnieniu tej uchwały, że takich skutków nie można przypisać czynnościom podejmowanym za pośrednictwem innych osób niż operator publiczny, nawet gdy ich działalność jest „legalna”. Sąd Najwyższy podkreślił też, że w tym zakresie skuteczność i terminowość uiszczenia opłaty ocenia się przy uwzględnieniu zasad ustalonych w prawie prywatnym, dotyczących wykonania zobowiązań; strona zobowiązana do uiszczenia opłaty, decydując się na współdziałanie pośrednika - osoby fizycznej lub prawnej, niebędącej operatorem publicznym - ponosi związane z ich działaniem ryzyko opóźnienia lub niewpłynięcia opłaty na rachunek sądu. To stanowisko znajduje wsparcie w innych orzeczeniach Sądu Najwyższego, w których wyrażany jest jednolity pogląd, w pełni aprobowany przez Sąd Najwyższy w obecnym składzie, iż w przypadku dokonania opłaty za pośrednictwem niebankowej instytucji płatniczej za dzień wniesienia odpowiedniej opłaty sądowej uważa się dzień uznania nią rachunku bankowego właściwego sądu, a nie dzień przekazania odpowiednich funduszy tej instytucji (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 czerwca 2005 r., II CZ 49/05, Pr. Bankowe 2005 nr 10, poz. 9, z dnia 26 września 2008 r., V CZ 54/08, OSNC-ZD 2009 nr 4, poz. 91 oraz z dnia 20 lutego 2015 r., V CZ 120/14, LEX nr 1652415). Sąd Najwyższy dostrzega przy tym, że w orzecznictwie pojawiają się także w tym zakresie odmienne poglądy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 września 2007 r., III UZ 12/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 334 oraz z dnia 21 stycznia 2015r., IV CZ 96/14, LEX nr 1652704), jednakże ich nie podziela, uznając, że mają one odosobniony charakter. Ponadto, Sąd Najwyższy stwierdza, że żaląca się nie przedstawia jakiegokolwiek argumentacji, która mogłaby podważyć dotychczasowe utrwalone poglądy judykatury dotyczące skutków uiszczenia opłaty za pośrednictwem instytucji płatniczej niebędącej bankiem. Nie powołuje się nawet na to, że [...] i I. jest podmiotem działającym na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (jednolity tekst: Dz.U. z 2014 r., poz. 873 ze zm.).

Uwzględniając powyższe rozważania oraz biorąc pod uwagę to, że jak wcześniej wskazano, żaląca się przy wnoszeniu opłaty od skargi kasacyjnej posłużyła się niebędącym bankiem podmiotem pośredniczącym między nią a

bankiem prowadzącym rachunek Sądu Okręgowego, Sąd Najwyższy uznaje, iż prawidłowe jest stanowisko Sądu Okręgowego co do uchybienia przez żalącą się terminowi do uiszczenia wspomnianej opłaty, będącemu równocześnie terminem do usunięcia braków formalnych skargi kasacyjnej.

Kierując się przedstawionymi argumentami oraz opierając się na treści art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.